

ՄԱՏԵՆԱԳՐԱԿԱՆ

Ե. — ՅԱՂԱԳՍ ՄԻՋՆՈՑ ՔԱՌԱՍՆՈՐԳԱՅ ՊԱՀՈՅՆ

Մրբոյն Թէոփիլոսի, շնորհալից վարդապետի ասացեալ Յաղագս Միջնոց Քառասնորդաց Պանոցն: (1)

(Նախորդը տե՛ս «Սիոն», 1976, Մայիս, քիւ 5:)

Ընդմիջեցաք ահա՞ զծով պահոցս այս քառասնորդաց, յորում մտաք նաւաւք թեթեւ ի ծով այս՝, ծով՝ որ կարող է ցամաքեցուցանել զծով մեղաց, ծով՝ որ կայացաւ առանց հիւթոյ արեցութեան, առնկ արդարութեան բազում ստաւաւք, որ բխեցէ զպտուղս զանազանս, պարգեւելով կերպոցն զկեանս անմահութեան: Եւ զայլ՝ որ ոչ բոս սովորութեան նեխելով փառեցուցանէ զարմատս՝ պարարեաց, այլ սնուցանելով իրրե կերակուր պարարտ և առաք կացուցանէ. կոչեցի՞ ծով և սնուցանիցէ զստեղծս, որ ընկեալ է ի սմա առանց ջրոյ: Եւ զայլ՝ որ առանց ջրոյ պարարտ արասցէ զհասկս՝ ցարենոյ, և արասցէ զմինն բխել ձ, յշահմարանս Տեառն:

Եւ զայլ՝ որ ոչ թէ ունիցի ձկուսն անբանս՝ և առցէ արտաքս ի ձեռս որսորդաց, այլ ծով է որ՝ զանբանս յարդարութենէ արասցէ բանաւորս, և զերաշտարնակս ժողովեցէ՞ տա ինքն: Եւ արասցէ զհիւսնդացեալսն ի ծարաւոյ՝ կենդանի, և զընակեալսն ի սմա՝ ի ծարաւի պահեցէ ի զեղխանաց արեցութեան: Եւ զայլ՝ որ ոչ եթէ զմեղեալսն ի սմա խեղդեացէ՞, այլ առաւել զարացուցանէ, և ելեալսն ի սմանէ մեռանի: Վասնզի ամենայն ցամաքասընունդ՝ կենդանի[ք] ի ծով անկեալ մեռանին՝ և տաղանին, և ամենայն ջրային կենդանիք ի ցամաք ելեալ ստաւակին՝:

Բնագիր Գ (= Ձեռ. Ս. Բ. Թ. 173) էջ 783բ-790ա: Լմն. Դ (= Թ. 11) էջ 565ա-573բ: Ե (= Թ. 732) էջ 40բ-54ա: Զ (= Թ. 792) էջ 356-361:

1 Մրբոյն Թէոփիլոսի, ասացեալ, վստն Քառասնորդայ Պանոց Միջոց: ԴեՁ

2 Ձուցի ահա, Գ

3 Ձուցին՝ ծով այս, ԴեՁ

4 նեխեցէ զարմատս, ԴեՁ

5 պարարտացուցանէ, կոչեցի, ԴեՁ

6 պարարտացէ զհասկս, ԴեՁ

7 անբան ԴեՁ

8 Ձուցին՝ այլ ծով է որ, ԴեՁ

9 զերաշտարնականս ժողովէ, Դե: զերաշտարականս ժողովէ, Զ

10 այլ զօրացուցէ, ԴեՁ

11 ցամաք անսընունդ, Գ

12 ստաւակին, ԴեՁ

13 Ձուցին՝ և ամենայն ... ելեալ ստաւակին, ԴեՁ

Այլ ի ծովս յայս մտանելով մեր, որ տպականեալն իցէ մեղօք՝ նորագեսցի, և կալով մեղ ի մէջ ծովուս, ծարաւ մնամք ի գեղխութենէ ախտից:

Ապա եկաք¹⁴ այսուհետեւ դծով պահոցս այս, յորում միջածովեցաք այսուս ի վերայ ծովու մեղաց, զի կարի քաջ գիտեմ, որ ծովս այս պահոց¹⁵ պնդութեան¹⁶ կարող է ցամաքեցուցանել դծով մեղաց չարեաց¹⁷, և զբանաւոր ձկաւնս, որ շրջին ի սմա, տպրեցուցանէ ի մէջ ցամաքոյ: Եւ ոչ եթէ միայն տպրեցուցանէ առանց վնասու, այլ յնրկինս վերացուցանէ, այլ և զնաւորդեալսն ի ծով այս պահոցս ոչ տրասցէ նաւաբեկ, այլ ի մէջ մորկաց, իբրեւ ի մէջ սպիտակացեալ նաւահանգստի պահից¹⁸. և նաւապետ սորա ի վեր է քան գերկինս, ուր ոչ կարեն բարձրանալ ալիք ծովու, և ոչ բաւեն հասանել ընկղմիչք նաւաց: Եթէ զսիւն նաւացս նաւորդեալքս հաւատով հաստատեսցուք, և զառագաստս դործովքս առաքինութեան տարածեսցուք, յայնժամ¹⁹ կարասցուք քաղցրաշունչ հոգմով, որ փչեալ ի Հոգւոյն Սրբոյ ի մէջ ծովուս յայս, յորում այսօր միջածովեցաք, հասանել ի կատարեալ²⁰ նաւահանգիստն, յորում տեսանելոց եմք նստեալ զնաւապեան, և ի մարմնոյ իւրոյ կերակրէ զամենեւեան, և յանարատ արենէ իւրմէ արբուցանէ զայնսով, որք արժանապէս²¹ մատչելոց են առաջի նորա Սբ. Սնդանոյն, որք արժանաւորին ճաշակել ի նմանէ ի մէջ նաւարկութեան ծովուս այս, և որք յայնժամ տպաւորմանաւորին, որպէս²² և գիտէ իւրաքանչիւր ոք, զխիղճ մտաց իւրաց:

Եւ արդ յոյժ բարեւոք²³ նաւեցաք և հասաք ի մէջ ծովուս յայս, և մնացաք²⁴ առանց վնասու, և ուրախացան նաւապետք ի վերայ ուղիղ նաւագնացից մերաց, զի ոչ ծանրացան նաւք մեր²⁵ ի շատակերութենէ ախտից, և ոչ բեկան ալէկոծ մարտիւ ապիտակք մեր²⁶ ի յարբեցութենէ գեղխութեանց: Այլ տարածելով զառագաստ բարեպաշտութեան պարկեշտ կերակրով՝ միջածովեցաք ի մէջ հոգեկեցոյց ծովու պահոցս: Այսուհետեւ ջանս գիցուք, զի այսպիսի թեթեւ նաւաւք նաւեցուք, և բարեւոք կատարեսցուք զնաւարկութիւնս մեր²⁷:

Մի՛ ծանրացուցէ զնաւս մեր գեղխումն շատակերութեան, և թուլացուցանէ զալէկոծ տախտակս մեր իբրեւ զորդնահարս՝ արբեցութիւնն, և մի աճեցուցանէ զդէզս ալեացն շոգմոգութիւնն, և մորիկ մաշնութեանն մի դրդուեսցէ զնաւս մեր. մի զարթուսցեն զձմեռն՝ ընկղմիչ

¹⁴ եկայք, Գ

¹⁵ Չուցի, պահոց, Գ

¹⁶ Չուցից՝ պնդութեան, ԴեՁ

¹⁷ չարաց, Գ

¹⁸ պահացէ, ԴեՁ

¹⁹ Չուցի, յայնժամ, Գ

²⁰ կատար, ԴեՁ

²¹ արժանաւորապէս, ԴեՁ

²² որ, Գ

²³ եւ

²⁴ Չուցի, յայս, և մնացաք, Ձ

²⁵ Չուցից, մեր, ԴեՁ

²⁶ նաւուս, ԴեՁ

²⁷ Չուցից՝ մեր, ԴեՁ

պոռնիկութիւնն և շնութիւնն, մի ի վեր բերցուք զնաւարկութեան հօգմունս՝ զգողութեան, և զգրկանաց, զնախանձու և զբանասանց, զերգման և զանիծիղ տխտս: Էւ յորժամ զայս ամենայն կատարեսցուք, ևս առաւել փնասցուք զի մի ընդ²⁸ վիմի յիսկալութեան հարկանիցի նաւս պահոց մերոց, ուր անհնարին է ապրել ամենայն հնարից արուեստական նաւավարութեան, այլ այնր ջանաւք, որ մինչև աստ բարւոք նաւեցաք և առանց նաւարկութեան, այնիւ և աստի նաւեցուք:

Եւ արդ՝ մի՛ կամաւ մերով ի վերայ յարուցանեմք զմերիկ ալէկոծութեանն և լինիցիմք խորագոյզ, այլ որպէս մինչև աստ բարւոք նաւեցաք, նոյնպէս և աստի մինչև ի կատարեալ նաւահանգիստն, և անդ հասանելով մի՛ համարձակապէս արձակիմք²⁹, որպէս զգաղանս քաղցեալս ի վերա գիշոյ դիակաց³⁰, և ի շնութիւն, և յարբեցութիւն, և յերգս դիւական, և զաղտրեմք ի սողմոսաց³¹, և յեկեղեցւոյ դատարկանամք³² յաղօթից և ի պաղատանաց³³, և ոչ առնեմք սղորմութիւն, այլ ի զրկանս և ի³⁴ յափշտակութիւնս յարդարիմք, թողումք զսէր³⁵ եղբարց, և յոխակալութիւնս պարապիմք³⁶, յապաղիմք³⁷ յամենայն առաքինութենէ և զսրժեմք զամենայն հարիս: Եւ որ³⁸ այսպէս հանդերձեալ է առնել՝ ապա զի՞նչ աւգտեսցի ի պահոցս պնդութենէ, և ի տագնապելոյ յայսցանէ, զոր կրէ ի ծով պահոցս յայս³⁹:

Այլ նմանեցի այնպիսին⁴⁰, զոր աւրինակ, նաւավարք բարւոք նաւեցան մինչև յեզր նաւահանգրստին, և անդ՝ ոչ զգուշանան. այլ համարձակ⁴¹ վարելովն հարկանիցի զվիմի(ն), և խորատոյզ լինիցի, և ոչ աւգտեցան առանց վնասու անցուցանելոյ⁴² զամենայն մերիկս ալեաց⁴³ ծովուն: Քանզի ոչ եթէ միայն ի մէջ ալեաց ծովուն պարտ է զգուշանալ նաւավարացն⁴⁴, այլ և առ եզր ծովուն ի վիմէ և ի կաշտից քարանց: Ոչ է պարտ մեզ այնպէս առնել⁴⁵, և միայն ի ժամանակս պահոց զգուշանալ ի մեզաց, և առնել առաքինութիւնս, այլ և յամենայն ժամ. քանզի պահս ոչ եթէ վտան կերակրոյ միայն սահմանեցաւ, այլ յամեն-

²⁸ ևս ընդ, Գ

²⁹ արձակիցիմք, ԴեՁ

³⁰ դիականացն, ԴեՁ

³¹ Չուցից, ի սողմոսաց և, ԴեՁ

³² Չուցից՝ դատարկանամք, ԴեՁ

³³ ի սողմոսաց, ԴեՁ

³⁴ Չուցի ի զրկանս և ի, Գ

³⁵ Չուցի զսէր, Գ

³⁶ պարապիմք, ԴեՁ

³⁷ Չուցի՝ յապաղիմք, Ձ

³⁸ Չուցից՝ որ, ԴեՁ

³⁹ հանդերձեալ իմք՝ առնել, զինչ՝ ապա աւգտեցաք ի տագնապելոյ յայսցանէ, զոր կրեցաք ի յայս ծով պահոցս, ԴեՁ

⁴⁰ Այլ այնպէս նմանեցաք, ԴեՁ

⁴¹ համարձակապէս, ԴեՁ

⁴² անցանելոյ, ԴեՁ

⁴³ ալէկոծութեան ալեաց, ԴեՁ

⁴⁴ նաւարկացն, Ե

⁴⁵ անփոյթ առնել, ԴեՁ

նայն ախտից⁴⁶ մեղաց: Քանզի կերակուրն եթէ մնաս ինչ էր, սակայն բողբոջէր պահել: որպէս յամենայն ժամ լսեմք⁴⁷ վասն շնութեան, վասն սպա(ն)նութեան, վասն գողութեան, և վասն այլ ամենայն յանցանաց: այլ ոչ ասաց զիր այսպէս և ոչ լուսք երբեք:

Եւ վասն այսորիկ, յորժամ հասանեմք յաւրն յայն մեծ⁴⁸, յորում զենաւ մեզ զատիկն մեր Քրիստոս, ոչ կարացուք ասել թէ մի ուտիցէք միս, և մի ըմպիցէք գինի, այլ միայն զարբենալն արգելու երանելին Պօղոս:

Իսկ զշնալն⁴⁹, և զպոռնկելն, զարբենալն, և զգողանալն, զոխակալութիւնն, զբարկութիւնն⁵⁰, զնախանձն, զհեռն, զբանբասելն, (զսպաննելն) զսպանանելն, յամենայն ժամ⁵¹ ասէ և պատուիրէ, և զպատուհասն ի վերայ արկանէ⁵² և ասէ՝ թէ զարքայութիւնն Աստուծոյ ոչ ժառանգեն:

Իսկ աստանայ, վասնզի հանապազ մաքառել սովոր է ընդ ազգս մարդկան, և ելանելով ձեզ ի ծովէ պահոցս և ի մեղս անկանիցիք, դարձեալ ապաշտեալով ապաշխարեցէք: Լսեցէք⁵³ զպատուիրանն Պօղոսի, միթէ անկեալն ո՞չ յառնիցէ: և այնպէս զամենայն ժամանակս կատարելով, որ ի մեղս անկանիցի՝ զգուշացի յիշելով զայս և ջանս զնէ ապաշխարել, և այնպէս գտանիցի ի վաղճանելն իւրում յապաշխարսութիւն և կեցցէ:

Զի որպէս վասն մահկանացու մարմնոյ մերում⁵⁴, ոչ հրամայէ զիր պահս պահել հանապազ, այլ ուտել, զի մի պակասեցին մարմինք մեր⁵⁵, և անդամք մեր լռածանին: Այսպէս և վասն անմահ հոգոց մերոց, զի մի պակասեցի, հրամայէ⁵⁶ աստուածային զիր, ոչ շնալ, ոչ սպանանել, ոչ գողանալ⁵⁷, և ոչ այլ ինչ յանցանս գործել: զի որպէս ուտելն զմարմինն հաստատէ, նոյնպէս և չառնելն զայս ամենայն՝ զհոգին հաստատէ⁵⁸:

Իսկ եթէ վասն անցաւոր մարմնոյ մերում զամենայն ջանս գիցուք և արասցուք⁵⁹, և գիտեմք աստուգապէս, զի այսուր կեմք և վաղիւն անցանեմք, ո՞րչափ ևս առաւել պարտ է վասն անմահ հոգոց մերոց ջանս զնել և ի բաց կալ յազտից մեղաց: Եւ արդ՝ զի՞նչ իցէ ապիրատութիւն, զի անցաւոր մարմնոյ⁶⁰ այնչափ խնամակալութեւ լինիցիմք,

⁴⁶ այլ վասն ամենայն, ԴԶ: այլ վասն ախտից, Ե

⁴⁷ յայնժամ լսեմք, ԴԵԶ

⁴⁸ մեծագոյն, ԴԵԶ

⁴⁹ իսկ երանելին Պօղոս դարձեալ զշնալն, ԴԵԶ

⁵⁰ Զուկիւն, զբարկութիւնն, ԴԵԶ

⁵¹ յայն ժամ, ԴԵԶ

⁵² ի վերայ դնէ և, ԴԵԶ

⁵³ Զուկի՝ լսեցէք, Զ

⁵⁴ մարմնոյ իւրոյ, ԴԵԶ

⁵⁵ զի մի նուազեցին և ապականեցին մարմինք մեր, ԴԵԶ

⁵⁶ զի մի պղծեցի և ապականեցի, հրամայէ, ԴԵԶ

⁵⁷ չչնալ, չգողանալ, չսպանանել, չզրկել, ԴԵԶ

⁵⁸ Զուկի՝ հաստատէ, Գ

⁵⁹ ասացուք, Գ

⁶⁰ մարմնոց, Գ

մինչ զի սակաւ մի վերաց ոչ ներեմք, և զհոգիս բիւրապատիկ վերա-
ւարեալ տեսանեմք ի նեախնայն սատանայի, և հոգս ոչ տանեմք: Իսկ վի-
րուսրեալ անդամս մեր թէպէտ և ողջացի, սակայն յետոյ տղականե-
լոց է. ապա թէ զվերս հոգոց մերոց ողջացուցանեմք, ոչ մեացի յաւի-
տեան: Եւ ոչ հաւատար մարմնաց մերոց խնամակալ լինիցիմք հոգոց մե-
րոց: Եւ զի՞նչ առացից հաւատար, սակայն և ոչ զհինգերորդ մասն (այս
է զհրնկէն զմէկն, ԴեՁ). քանզի տեսանեմք թաղմաց ձիս, և ջորիս, խա-
շիւս, և երամակո թաղմաց անասնոց, հանդերձս մեծագինս, և սակիս և
արծաթս, անդապտանս և տունս գեղեցկաշէնս⁶¹, և այն ամենայն յազոյս
մարմնոյն:

Եւ թէ ասացուք այնպիսայն թէ տուր⁶² աղքատաց զայսպիսի ինչ
սակաւ կարօտաւթիւն, և նա հովս փառնառաւ ընդդէմ արկանէ և ասէ.
Կին ունիմ, ուստերս և դստերս, վասն որոյ⁶³ ոչ կարեմ վաճառել զինչս
իմ, և ալ աղքատաց, դուցէ ես մեռանիմ և նոքա աղքատ մնացնին:

Ով ցուրտ պատճառանացդ⁶⁴, քանզի զբաղումս տեսաք մեռեալ և
թողեալ ինչս բաղումս ուստերաց և դստերաց իւրեանց⁶⁵, և վաղժադակի
հաւանէին յետին⁶⁶ տառապանս աղքատութեան. և զայլս որ ոչ ինչ թո-
ղին, և որդիք նոցա հասին բաղում փարթամութեան: Մի՛ զայդ ածէք
զմտաւ, այլ զայս՝ զի Աստուած է որ կերակրէ զամենայն մարմին, և
վասն այսորիկ քեզ ասէ Ած. թէ՛ տուր աղքատաց, և խնդրեալ զարքա-
յութիւնն Աստուծոյ, և մի հոգար վասն քո, և ոչ վասն որդոց քոց,
զի այն ամենայն յաւելցի քեզ. իսկ եթէ զոր Աստուած քեզ տրեալ է՝
դու աղքատին ոչ տացես յորժամ գայցէ ի գրունս⁶⁷, և նախ աղաչանաց⁶⁸
ձայն արձակէ և ասէ. տուր ողորմութիւն⁶⁹ ողորմածք և ձ. ապաւորիկ
տացի ձեզ, և արքայութիւնն երկնից, և դու ոչ տացես, ասես թէ ոչ
կարեմ թողալ աղքատ զորդիս իմ: Ով անմիտ, զիա՞րդ, որ քեզ ես՝
որդոց քոց ոչ տացէ. քաւ լիցի Արդ պահեցեր դու որդոց քոց, և թէ
նա որ ես առցէ՝ զի՞նչ արանցես⁷¹ դու Այո՛ ասեմ քեզ կարող է նա
առնուլ զայն յորդոց քոց: Մի՛, աղաչեմ, մի այդպէս ածցես զմտաւ,
զի եթէ տաւ⁷² առատութեամբ, ձ. պատիկ աստ գտանիցես⁷³, և անդ
զարքայութիւնն երկնից մատանդեսցես:

Արդ՝ եթէ խորհիս թողալ կնոջ քոյ և որդոց քոց⁷⁴ ինչս, ասեմ
քեզ թէ մի թողուցուս. այլ յիւրաքանչիւր տարւոջ զամենայն ինչս քո

⁶¹ արծաթս, և այն, Գ

⁶² այնպիսեացն տուրս, Գ

⁶³ ջուրի՝ վասն որոյ, Գ

⁶⁴ պատճառաց, ԵՁ

⁶⁵ ջուրի, իւրեանց, Գ

⁶⁶ և նոքա հասին այնու վաղժադակի յետին, ԴեՁ

⁶⁷ ի դուռն քո, ԴեՁ

⁶⁸ աղաչեսցէ, Ե

⁶⁹ ջուրի, ողորմութիւն, Գ

⁷⁰ ջուրի, Ով անմիտ, Գ

⁷¹ և նա ես քեզ զայն, առցէ ի նմանէ, դու զի՞նչ արանցես, ԴեՁ

⁷² ասա, Գ

⁷³ առցես, ԴեՁ

⁷⁴ զաւակաց քոց, ԴեՁ

բաժանեալ ի միաս քո, և զբաժինն անձին քում աւար աղքատաց, և մեռացն ի կեանսն յայն առանց տանջանաց:

Արդ զինչ կարիցես⁷⁵ առ պատասխանի բանիցդ, եթէ ոչ կռապաշտութեան արժան անկեալ է ի սրտի քում, և ջանաս պատճառս առատ արկանել ի վերայ պատճառանաց. քանզի ուր արծաթ(ա)սիրութիւն բնակեցէ՝ բազում արժատս չարեաց սնուցանէ, զի ի նմանէ ծնանի աղահուծիւն, յափշտակութիւն, նախանձ, տակաւութիւն, անգթութիւն⁷⁶, անողորմութիւն: Քանզի տաէ զմեծատունն⁷⁷, տաէ և զաղքատն: Չմեծատունն տաէ, զի զինչս նորա իւրն կամնցի, և զաղքատն տաէ, զի մի տացէ ինչ նմա: Արծաթասէրն լաւ համարեցի⁷⁸ հատանել յանդամոց իւրոց, քան թէ առ յընչից իւրոց ալոց. արծաթասէրն ծառայ է ընչից իւրոց⁷⁹ և ոչ աւեր. և Պաղղոս իսկ ասէ՝ բերանն Յիսուսի, լեզու Քրիստոսի⁸⁰, անօթ Հոգւոյն Աստուծոյ, վկայէ և ասէ. Արծաթսիրութիւն, որ է կռապաշտութիւն, արծաթսիրութիւնն է արժատ ամենայն չարեաց: Արդ՝ լուալք զպատիւ արծաթսիրաց, լուարուք արդեաւք զպարզեւս ողորմածաց:

Չայր առատ և զուարթս սիրէ Տէր⁸¹, ասէ զիր. և զարձեալ ասէ՝ զմեղս քո ողորմութեամբ քաւեսցես, և զանաւրէնութիւնս քո տրաւք տնանկաց, և ալուր թէ տեսանիցես⁸² զաղքատս կերակրեալ, և զանյարկս տար ի տուն քո, և ապա յորժամ⁸³ կարդացես առ Աստուած քո, և լուիցէ քեզ, և եթէ իցեն մեղքն ձեր իրբեւ զձանձախարիթ՝ իրբեւ զձիւն սպիտակ արարից⁸⁴. և թէ իցեն իրբեւ զորդան կարծիր՝ իրբեւ զասր սուրբ արարից⁸⁵: Եւ Քս. հրամայէ թէ՝ եկայք աւրհնեալք Հաւր իմոյ. ժառանգեցէք զարքայութիւնն երկնից:

Այս ամենայն ողորմածացն վայել⁸⁶ է, և դու տեսն թէ թողումս արդոց իմոց, միթէ որդիքն քո կարեն տպրեցուցանել զքեզ ի հրոյ զհնէն(ւ)ոյն⁸⁷: Այս՝ ասէ՝ զիս⁸⁸ րդ, լուր. թողից նոցա ինչս բազումս, և ես յորժամ մեռանիցիմ տացն քահանայից, աղքատաց, չքաւորաց⁸⁸, կարուսեալոց, և անդ աւգանցայց: Բարեւք ասացեր, արդ եթէ վասն արդոց քոց ոչ թողեր, զի մի աղքատացին, դու վասն ընդէ⁸⁹ ոչ բաշխեցիր, եթէ ոչ ախտ արծաթսիրութեանն կապեալ է զսիրտ քո, զայն-

⁷⁵ կամիցիս, ԵԶ

⁷⁶ յանդգնութիւն, ԴԵԶ

⁷⁷ մեծատունն արծաթասէրն, ԴԵԶ

⁷⁸ համարի, ԴԵԶ

⁷⁹ Չուցի, արծաթասէրն... իւրոց, Գ

⁸⁰ բերանն Քրիստոսի, Գ

⁸¹ Արդ լուալք զպատիւ արծաթսիրութեանն, զի զայր առատատաւրս և զուարթսիրտ սիրէ Տէր, ԴԵԶ

⁸² և եսայի ասէ թէ տեսանիցես, ԴԵԶ

⁸³ Չուցի, յորժամ, Գ

⁸⁴ Եւ եթէ իցեն մեղք քո իրբեւ զձանձախարիթ որպէս զձիւն սպիտակ արարից, ԴԵԶ

⁸⁵ Չուցի, և թէ իցեն... սուրբ արարից

⁸⁶ Չուցի՝ վայել, ԴԵԶ

⁸⁷ Կարող են թափել զքեզ ի հրոյն յաւիտենից, ԴԵԶ

⁸⁸ Չուցի՝ չքաւորաց, Գ

պիսոյն եթէ զամենայն ինչս իւր, զոր թողեալ իցէ, տացեն աղքատաց՝ ոչ աւագացի, բայց եթէ ի կենդանութեանն սովորութիւն աւնիցի⁸⁹ տալ կարաւանաց⁹⁰:

Արդ՝ եթէ ոք ստացեալ է⁹¹ ինչս բազումս, և թագաւորն հանապազ աղերսէ ի նմանէ, զի տացէ նմա, և նա ոչ ևս տացէ, և յետոյ վաղճանի այրն, և որդիքն⁹² զամենայն ինչս նորա տացեն թագաւորին, ո՞ւմ համարի թագաւորն զերախտիսն, նմա՞ թէ որդոց նորա: Ինձ այսպէս թուի⁹³, թէ որդոցն համարի և ոչ նմա: Այսպէս և զայն իսկ համարեալ⁹⁴, զոր որդիքն տացեն աղքատաց վասն հանգստեան հարցն իւրեանց:

Բայց ունիմ այլ ինչ ասել վասն հաւատացեալ ննջեցելոցն միաթարութեան ի ձեռն պատարագաց, որ մատուցանի պատարագ մարմին և արիւն Որդոյն⁹⁵ Աստուծոյ, և արդ, ինքն մատուցանի պատարագ, և ինքն ընդունի զաղաչանս, և նա ինքն ողորմեսցի, և հանգիստ չնորհեսցէ⁹⁶ ննջեցելոցն: Իսկ մեզ պարտ իցէ, մինչ⁹⁷ ժամանակ իցէ սերմանելոյ՝ սերմանել, զի ի ժամանակի հնձոցն հնձեսցուք: Իսկ որ ի ժամանակս սերմանելոյն ոչ սերմանէ, զի ա՞րդ ակն ունիցի հնձել, զոր սերմանեալ ոչ իցէ⁹⁸: Արդ՝ աստ տացուք աղքատին մին, և անդ առցուք ի Քրիստոսէ բերապատիկ, աստ ածցուք⁹⁹ զաղքատն ընդ յարկաւ մերով, և անդ Քրիստոս կալեալ զձեռանէ մերմէ, և մուծանէ յարքայութիւնն երկնից: Աստ կերակրեսցուք զաղքատն ի սեղանի մերում, և անդ տացէ մեզ Քրիստոս զհացն երկնային, զի մի քաղցեսցուք յաւիտեան:

Աստ պատուեսցուք զաղքատն առաջի մարդկան, զի անդ փառաւորեսցէ զմեզ Քրիստոս, և պատուեսցէ առաջի հրեշտակաց¹⁰⁰. աստ զգեցուցուք զաղքատն խոշորագոյն զգեստիւ, և անդ զգեցուցանէ զմեզ Քրիստոս լուսեղէն փառաց զգեստիւն: Աստ¹⁰¹ ընդունեսցուք զաշխատեալն ի տունս մեր, և անդ ընդունի զմեզ Քրիստոս ի յարկսն արդարոց: Աստ հանգուցանելով զմեզ զճանապարհորդս, և անդ հանգուցանէ զմեզ Քրիստոս, ճանապարհորդելով յանցաւորէս յանանցական բարութիւնսն¹⁰²: Աստ սիրեսցուք զընկերս մեր բոլորով սրտիւ, և անդ սիրէ¹⁰³ զմեզ Քրիստոս բազում գթութեամբ իւրով: Զայս ամենայն աստ այսպէս արասցուք, և անդ ի տանջանաց մի՛ երկիրուք, այլ զարքայութիւնն Աստուծոյ վայելեսցուք ի Քրիստոս Յիսուս Տէր մեր¹⁰⁴:

(Շաբ. 11)

Հրատ. Ա. Յ. ՍԲՃՈՒՆԻ

⁸⁹ ունէր, Դեձ ⁹⁰ աղքատաց, Եձ ⁹¹ ստացեալ ունիցի, Դեձ

⁹² Չուցի՛ն, տացէ, և յետոյ վախճանի այրն և որդիքն, Ե: և յետ վախճանի նորա, թէ որդիք նորա զամ. ինչս նորա, Դձ

⁹³ Չուցի՛ թուի, Գ ⁹⁴ հրամայեաց, Գ ⁹⁵ Չուցի՛ն, Որդոյն, Դեձ

⁹⁶ Չուցի՛ն, և հանգիստ չնորհեսցէ, Դեձ ⁹⁷ Չուցի՛ մինչ, Ե

⁹⁸ զոր զսեր ոչ է, Զ ⁹⁹ տարածեսցուք, Դեձ

¹⁰⁰ փառաւորեսցէ առաջի հրեշտակաց, Ե

¹⁰¹ Քս. լուսովն անստուերաւ: Աստ, Դեձ

¹⁰² և անդ Քս. հանգուցանելով յանցաւորէս, յանանցական բարութիւնսն, ի տեղուջ լուսոյ և ի տեղուջ հանգստեան, Դեձ

¹⁰³ սիրեսցէ, Դեձ

¹⁰⁴ Այ. ժառանգեսցուք ընդ սուրբս նորա, Դեձ